

ปัญหาว่าด้วยโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ : ศึกษาเปรียบเทียบศาลรัฐธรรมนูญ
ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540
และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

นางสาววิสาข์ อิมใจ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2551
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE PROBLEMS OF STRUCTURE AND POWER OF THE CONSTITUTIONAL COURT :
COMPARATIVE STUDIES OF THAILAND CONSTITUTIONS B.E. 2540
AND THAILAND CONSTITUTIONS B.E. 2550

Ms. Wisa Imchai

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws Program in Laws

Faculty of Law

Chulalongkorn University

Academic Year 2008

Copyright of Chulalongkorn University

511182

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ปัญหาว่าด้วยโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ :
ศึกษาเปรียบเทียบศาลรัฐธรรมนูญตามบทบัญญัติของ
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และ
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

โดย

นางสาววิสาข์ อิ่มใจ

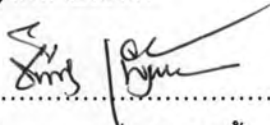
สาขาวิชา

นิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

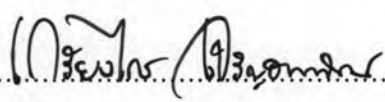
รองศาสตราจารย์ ดร. เกียรติไกร เจริญธนาวัฒน์

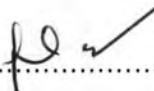
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

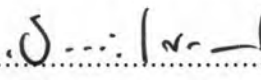

..... คณบดีคณะนิติศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ธิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย)

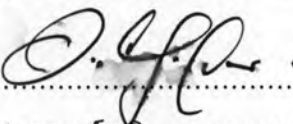
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ธงทอง จันทรางศุ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร. เกียรติไกร เจริญธนาวัฒน์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. มนต์รี รูปสุวรรณ)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. เขาวนระ ไตรมาศ)

..... กรรมการ
(อาจารย์คณิน บุญสุวรรณ)

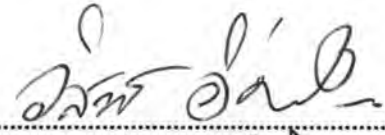
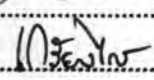
วิชาฯ อิ่มใจ : ปัญหาว่าด้วยโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ : ศึกษาเปรียบเทียบศาลรัฐธรรมนูญตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. (THE PROBLEMS OF STRUCTURE AND POWER OF THE CONSTITUTIONAL COURT : COMPARATIVE STUDIES OF THAILAND CONSTITUTIONS B.E. 2540 AND THAILAND CONSTITUTIONS B.E. 2550)

อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รองศาสตราจารย์ ดร. เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์ , 242 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญเปรียบเทียบระหว่างศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ว่ามีปัญหาอุปสรรค และมีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

จากการศึกษาพบว่าตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มีองค์ประกอบของผู้พิพากษาศาลฎีกาเป็นฝ่ายเสียงข้างมาก จึงมีโอกาสมากที่ผู้พิพากษาศาลฎีกาจะได้รับเลือกเป็นประธานศาลรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมีที่มาหลากหลายทำให้เกิดการแทรกแซงจากฝ่ายการเมืองได้ง่าย วุฒิสภาล้มเหลวในการคัดเลือกตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เพราะฝ่ายบริหารแทรกแซงการสรรหาได้ทั้งกระบวนการ เกิดปัญหาความเป็นอิสระและเป็นกลางในการทำหน้าที่

ผลจากการวิจัยจึงได้เสนอให้ รัฐสภามีบทบาทในการคัดเลือกตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อให้ที่มาของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมีความยึดโยงกับประชาชน และปรับลดจำนวนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญลง เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญมีความเป็นอิสระ เป็นกลางและหลากหลายมากขึ้น ปรับคุณสมบัติของผู้พิพากษาศาลฎีกากำหนดให้ผู้พิพากษาศาลฎีกา หรือตุลาการศาลปกครองสูงสุดมาจากการคัดเลือกของประชาชนหรือตัวแทนของประชาชน การมีส่วนร่วมของตุลาการในการคัดเลือกตัวแทนยังคงมีอยู่แต่อาจเปลี่ยนรูปแบบ เช่น เพียงให้ข้อคิดเห็นหรือให้คำปรึกษา กำหนดให้อำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญจำกัดเฉพาะ การรักษาความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญ ควบคุมตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของพระราชบัญญัติและพระราชกำหนด คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน และตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายเท่านั้น

สาขาวิชา.....นิติศาสตร์.....ลายมือชื่อนิติศ.....
ปีการศึกษา.....2551.....ลายมือชื่อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....

4886274734 : MAJOR LAWS

KEY WORD: STRUCTURE / AUTHORITY / CONSTITUTIONAL COURT / CONSTITUTIONS

WISA IMCHAI : THE PROBLEMS OF STRUCTURE AND POWER OF THE CONSTITUTIONAL COURT ; COMPARATIVE STUDIES OF THAILAND CONSTITUTIONS B.E. 2540 AND THAILAND CONSTITUTIONS B.E. 2550 . THESIS PRINCIPAL ADVISOR ; ASSOC.PROF.KRIENKRAI CHAROENTHANAVAT , 242 pp.

This thesis is aimed at studying the structure and power of the constitutional court and comparing the 1997 constitution of Thailand and the 2007 constitution of Thailand to find out how they are alike and different and what problems they have.

After the study, the author has found out that Judges of the Constitutional Court under the 1997 had the judges of the Supreme Court as a majority so that it was possible that a judges would be appointed as the chairman of the constitutional court. Various committees of recruiting Judges of the Constitutional Court can be easily interfered. The Senate in selecting Judges of the Constitutional Court because the administration completely interfered so it lacked freedom and neutrality.

According to the research, the author suggests the parliament play a major role in selecting Judges of the Constitutional Court in order to make Judges of the Constitutional Court **and the population closely connected**, and decrease the number of Judges of the Constitutional Court in order to make constitutional court more neutral, various and free. The judges of the Supreme Court are supposed to be appointed by the population or the representatives of the population. Judges still can take part but some things should be changed, for example, only expressing opinions and giving advice. The constitutional court's authority should be constricted. **The constitutional court is supposed to check to see whether any law is contrary to the constitution or not by controlling and checking the constitutionality of the bills enacted by The National Assembly, including protecting the population's rights and liberty and checking the constitutionality of the law.**

Field of study.....Laws..... Student's signature..... *W. Imd.*
 Academic year.....2008.....Advisor's signature..... *Kienkrai*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ ดร. เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้เมตตาช่วยเหลือตั้งแต่เริ่มต้นจนสุดท้ายในทุกกรณีที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์แก่การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วยรู้สึกสำนึกและซาบซึ้งในความเป็นครูที่แท้ของท่าน

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ธงทอง จันทรางศุ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. มนตรี รูปสุวรรณ อาจารย์คณิน บุญสุวรรณ และ อาจารย์ ดร. เขาวนระ ไตรมาศ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้สละเวลาอันมีค่าของท่านรับเป็นประธานและกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ของผู้เขียน อีกทั้งได้กรุณาชี้แนะและแนะนำประเด็นอันเป็นประโยชน์ต่อการทำและการปรับปรุงเนื้อหาของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ โดยเฉพาะท่านอาจารย์ คณิน บุญสุวรรณ นักวิชาการในดวงใจของผู้เขียนตั้งแต่ผู้เขียนยังศึกษาอยู่ในสาขารัฐศาสตร์

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อวิจิตร อิมใจ บิดาผู้ล่วงลับ และคุณแม่ วันัส อิมใจ มารดา ผู้ที่ให้ทั้งชีวิต ให้เวลา และให้โอกาสพร้อมสนับสนุนผู้เขียนในทุกกรณี ขอขอบคุณนายสัตวแพทย์นันทพร อิมใจ และแพทย์หญิงธนพร อิมใจ ผู้เกิดร่วมเป็นที่น้อมทำให้เข้าใจและรู้ถึงคุณค่าของคำว่าครอบครัวที่ร่วมกันทั้งทุกข์และสุข

นอกจากนี้ ผู้เขียนขอขอบคุณ พี่ เพื่อน น้อง คนรู้จักและเพื่อน ๆ สาขากฎหมาย มหาชน รุ่น 48 ทุก ๆ ท่าน โดยเฉพาะคนที่ต้องอดทนเป็นพิเศษที่เป็นกำลังใจคอยสอบถามช่วยเหลือ ชี้แนะ แนะนำ รับฟังในทุก ๆ ขั้นตอนระหว่างทำวิทยานิพนธ์ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกท่านทั้งเจ้าหน้าที่ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่ให้ความช่วยเหลือจนการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วง

ท้ายที่สุดนี้ หากวิทยานิพนธ์นี้มีคุณค่าและพอจะเป็นประโยชน์อยู่บ้าง ผู้เขียนขอกราบและมอบเป็นสิ่งทดแทนคุณ แก่บิดามารดา คณาจารย์ และผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่าน ที่ได้เกื้อหนุนให้ชีวิตของผู้เขียนได้มีโอกาสศึกษาทั้งที่ผู้เขียนมิใช่ผู้ที่มีความเป็นเลิศทางวิชาการ หากแม้วิทยานิพนธ์นี้มีความบกพร่องผิดพลาดประการใดผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
1.3 สมมติฐานของการวิจัย.....	4
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	5
1.5 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	5
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
บทที่ 2 ระบบการควบคุมกฎหมายมิให้ขัดรัฐธรรมนูญ.....	7
2.1 หลักความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญ.....	7
2.1.1 ทฤษฎีว่าด้วยความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญ.....	7
2.1.1.1 ทฤษฎีกฎหมายธรรมชาติ.....	7
2.1.1.2 ทฤษฎีสัญญาประชาคม.....	8
(1) โทมัส ฮอบส์.....	9
(2) จอห์น ล็อก.....	10
(3) จัง จากส์ รุสโซ.....	10
2.1.1.3 ทฤษฎีการแบ่งแยกอำนาจ.....	12
2.1.1.4 ทฤษฎีนิติรัฐ.....	13
2.1.1.5 ทฤษฎีลำดับชั้นของกฎหมายภาคพื้นยุโรป.....	15
(1) แนวคิดเรื่องลำดับชั้นของกฎหมายในประเทศอังกฤษ.....	15
(2) แนวคิดเรื่องลำดับชั้นของกฎหมายในประเทศเยอรมัน.....	17

(3) แนวคิดเรื่องลำดับชั้นของกฎหมายในประเทศออสเตรเลีย.....	19
(4) แนวคิดเรื่องลำดับชั้นของกฎหมายในประเทศสหรัฐอเมริกา.....	20
2.1.2 หลักรัฐธรรมนูญนิยม (Constitutionalism).....	22
2.1.2.1 ความเป็นมาของหลักรัฐธรรมนูญนิยม.....	22
2.1.2.2 วัตถุประสงค์ของหลักรัฐธรรมนูญนิยม.....	22
(1) เพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน.....	23
(2) เพื่อควบคุมและตรวจสอบการใช้อำนาจอธิปไตย.....	23
(3) เพื่อเสริมสร้างเสถียรภาพให้กับรัฐบาล.....	25
2.1.3 หลักความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญ.....	25
2.1.2.1 ความหมายแห่งความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญ.....	27
2.1.2.2 วัตถุประสงค์ของการควบคุมกฎหมายมิให้ขัดหรือแย้งต่อความเป็น กฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญ.....	28
2.1.2.3 ผลความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญ.....	29
2.1.2.4 การคุ้มครองความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญ.....	32
(1) การทำให้รัฐธรรมนูญแก้ไขยาก.....	32
(2) การให้สิทธิในการต่อต้าน.....	33
(3) หลักการแบ่งแยกอำนาจ.....	34
(4) การควบคุมความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย โดยศาลรัฐธรรมนูญ.....	34
2.2 ระบบศาลรัฐธรรมนูญกับระบบการควบคุมกฎหมายมิให้ขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ.....	35
2.2.1 ระบบการควบคุมกฎหมายมิให้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ.....	36
2.2.1.1 ระบบกระจายศูนย์อำนาจ(Decentralized System).....	37
2.2.1.2 ระบบรวมศูนย์อำนาจ (Centralized System).....	41
(1) หลักการรวมศูนย์อำนาจปกครอง (Concentration).	41
(2) หลักการกระจายการรวมศูนย์อำนาจการปกครอง หรือการแบ่งอำนาจการปกครอง (deconcentration).....	41
2.2.2 วิธีการควบคุมความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย.....	46
2.2.2.1 การควบคุมกฎหมายก่อนใช้บังคับ.....	47
2.2.2.2 การควบคุมกฎหมายหลังใช้บังคับ.....	47

(1) การควบคุมแบบนามธรรม.....48

(2) การควบคุมแบบรูปธรรม.....48

บทที่ 3 โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญต่างประเทศ

: ศึกษากรณีศาลรัฐธรรมนูญของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน

และศาลรัฐธรรมนูญของประเทศสาธารณรัฐฝรั่งเศส.....50

3.1 ศาลรัฐธรรมนูญของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน.....50

3.1.1 วิวัฒนาการของศาลรัฐธรรมนูญ.....51

(1) พัฒนาการของศาลรัฐธรรมนูญยุคแรก.....51

(2) พัฒนาการของศาลรัฐธรรมนูญในยุคกลาง.....51

(3) พัฒนาการของศาลรัฐธรรมนูญในยุคใหม่.....52

3.1.1.3.1 ศาลรัฐธรรมนูญช่วงของรัฐธรรมนูญปี

คริสต์ศักราช1849.....53

3.1.1.3.2 ศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญไวมาร์

คริสต์ศักราช1919.....54

3.1.1.3.3 พัฒนาการของศาลรัฐธรรมนูญตั้งแต่ปี

คริสต์ศักราช1945.....57

(1) การจัดทำร่างรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันของ

เยอรมัน.....57

(2) การจัดตั้งศาลรัฐธรรมนูญสหพันธ์ตามรัฐธรรมนูญ

ฉบับปัจจุบัน.....58

3.1.2 โครงสร้างของศาลรัฐธรรมนูญ.....62

3.1.2.1 องค์ประกอบ.....63

(1) องค์คณะแรก.....64

(2) องค์คณะที่สอง.....65

(3) องค์คณะร่วมหรือที่ประชุมร่วมของทั้งสององค์คณะ.....67

(4) องค์คณะกลั่นกรอง.....68

3.1.2.2 การเลือกผู้พิพากษา.....69

3.1.2.2.1 หลักการแบ่งแยกอำนาจ.....71

3.1.2.2.2 หลักความชอบธรรมในทางประชาธิปไตย.....73

(1) ขอบเขตของการใช้หลักความชอบธรรมในทาง

	ผู้แทนราษฎรแห่งสหพันธ์เกี่ยวกับการตรวจสอบการ เลือกตั้งและสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร.....	85
(5)	อำนาจในการวินิจฉัยว่ากฎเกณฑ์แห่งกฎหมายระหว่าง ประเทศถือเป็นส่วนหนึ่งของกฎหมายแห่งสหพันธ์และ ก่อให้เกิดสิทธิและหน้าที่ต่อปัจเจกชนโดยตรงหรือไม่.....	85
(6)	อำนาจในการวินิจฉัยว่ากฎหมายของอาณาจักร เยอรมัน (Reichrecht) มีผลบังคับเป็นกฎหมายต่อไป ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันหรือไม่.....	85
(7)	อำนาจในการวินิจฉัยกรณีศาลรัฐธรรมนูญ แห่งมลรัฐมีความประสงค์ที่จะตีความรัฐธรรมนูญ แตกต่างออกไปจากแนวคำวินิจฉัยของศาล รัฐธรรมนูญแห่งสหพันธ์.....	86
(8)	อำนาจในการวินิจฉัยชี้ขาดคำฟ้องที่กล่าวหาว่า ประธานาธิบดีแห่งสหพันธ์จงใจกระทำการในตำแหน่ง หน้าที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายแห่งสหพันธ์.....	86
(9)	อำนาจในการวินิจฉัยชี้ขาดคำฟ้องที่กล่าวหาว่า ผู้พิพากษาหรือตุลาการกระทำการขัดต่อหลักการ แห่งกฎหมายพื้นฐาน ฯ หรือระเบียบกฎเกณฑ์ของ รัฐธรรมนูญแห่งมลรัฐ.....	86
3.1.4	ความสัมพันธ์ของศาลรัฐธรรมนูญกับองค์กรอื่น ๆ.....	87
3.1.4.1	ความสัมพันธ์ระหว่างศาลรัฐธรรมนูญกับศาลอื่น ๆ.....	87
3.1.4.2	ความสัมพันธ์ระหว่างศาลรัฐธรรมนูญกับฝ่ายนิติบัญญัติ.....	88
3.2	ศาลรัฐธรรมนูญของประเทศสาธารณรัฐฝรั่งเศส (Le conseil constitutionnel).....	91
3.2.1	วิวัฒนาการของศาลรัฐธรรมนูญ.....	92
3.2.2	โครงสร้างของศาลรัฐธรรมนูญ.....	95
3.2.2.1	องค์ประกอบ.....	95
	(1) ตุลาการแต่งตั้ง.....	96
	(2) ตุลาการโดยตำแหน่ง.....	97
	(3) ประธานตุลาการรัฐธรรมนูญ.....	97
3.2.2.2	วาระการดำรงตำแหน่ง.....	97

(1) ตุลาการแต่งตั้ง.....	97
(2) ตุลาการโดยตำแหน่ง.....	98
(3) ประธานตุลาการรัฐธรรมนูญ.....	98
3.2.2.3 การพ้นจากตำแหน่ง.....	98
(1) ตุลาการแต่งตั้ง.....	98
(2) ตุลาการโดยตำแหน่ง.....	99
(3) ประธานตุลาการรัฐธรรมนูญ.....	99
3.2.2.4 สถานะของตุลาการรัฐธรรมนูญ.....	100
(1) การประกอบอาชีพที่มาจากการเลือกตั้ง.....	100
(2) การประกอบอาชีพอื่น.....	100
3.2.3 อำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ(La compétence du Conseil constitutionnel)	101
3.2.3.1 การควบคุมการใช้อำนาจนิติบัญญัติของ รัฐสภาและการใช้อำนาจตราข้อบังคับของ รัฐบาลให้ถูกต้องตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ.....	101
3.2.3.2 การควบคุมความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของ รัฐบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและข้อบังคับ การประชุมของรัฐสภา.....	104
3.2.3.3 การควบคุมความถูกต้องตามรัฐธรรมนูญของ พันธกรณีระหว่างประเทศ.....	104
3.2.3.4 คดีเกี่ยวกับการเลือกตั้งและการลงประชามติ.....	106
1. การควบคุมการเลือกตั้งประธานาธิบดีแห่ง สาธารณรัฐ(Le contrôle des elections présidentielles).....	106
(1) การเตรียมการเลือกตั้ง.....	106
(2) การสมัครรับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดี.....	107
(3) การงานเกี่ยวกับการเลือกตั้ง.....	109
(4) การประกาศผลการเลือกตั้ง.....	109
2. การควบคุมการเลือกตั้งสมาชิกแห่งรัฐสภา.....	110
(1) การควบคุมความถูกต้องตาม กฎของการเลือกตั้งสมาชิกสภา	

	ผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา	
	โดยศาลรัฐธรรมนูญ.....	110
	(2) การยื่นคำร้องคัดค้านผลการเลือกตั้ง.....	111
	3. การควบคุมการกระทำซึ่งเป็นการเตรียมการ.....	111
	4. การตรวจสอบการไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง.....	112
	5. การลงโทษในกรณีที่ไม่เคารพกฎเกี่ยวกับการ	
	การจัดหาเงินเพื่อใช้จ่ายในการรณรงค์	
	หาเสียงเลือกตั้ง.....	112
3.2.3.5	การควบคุมการออกเสียงลงประชามติ.....	113
	1. อำนาจหน้าที่ให้คำปรึกษา.....	113
	2. อำนาจหน้าที่ในทางศาลของศาลรัฐธรรมนูญ.....	113
3.2.3.6	การทำงานที่เข้ากันไม่ได้กับการงานของสมาชิกวุฒิสภา.....	114
3.2.3.7	การพ้นจากตำแหน่งของสมาชิกวุฒิสภาเนื่อง	
	จากถูกลงโทษ.....	114
3.2.3.8	คดีเกี่ยวกับการจัดระเบียบและการ	
	ดำเนินงานของรัฐสภา.....	115
	1. การเสนอข้อบังคับการประชุมสภา	
	แห่งรัฐสภาให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา	
	วินิจฉัยความถูกต้องตามรัฐธรรมนูญ	
	ก่อนบังคับใช้.....	115
	2. แนวคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ.....	116
3.2.3.9	การตรวจสอบสถานการณ์ไม่ปกติ.....	116
	1. อุปสรรคซึ่งขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของ	
	ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐ.....	116
	2. การบังคับใช้มาตรา 16 ของรัฐธรรมนูญ.....	117
3.2.3.10	คดีเกี่ยวกับเสรีภาพของบุคคล.....	120
3.2.3.11	การควบคุมซึ่งเป็นนามธรรมก่อนบังคับใช้กฎหมาย....	121
	1. เสื่อนไขทัวไปในการควบคุม.....	121
	2. การยื่นคำร้องของสมาชิกวุฒิสภา.....	122
	3. อำนาจและระยะเวลาในการยื่นคำร้องต่อศาล	
	รัฐธรรมนูญ.....	122

บทที่ 4 วิเคราะห์โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550.....	124
4.1 พัฒนาการของการมีสถาบันที่มีอำนาจตีความรัฐธรรมนูญของไทย.....	124
4.1.1 ระยะเวลาที่หนึ่ง : การยอมรับความมีอำนาจสูงสุดของสภาผู้แทนราษฎรโดยรัฐธรรมนูญ.....	125
4.1.1.1 พระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยามชั่วคราว พุทธศักราช	125
4.1.1.2 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2475.....	127
4.1.2 ระยะเวลาที่สอง : อำนาจรัฐสภาและคณะตุลาการรัฐธรรมนูญในการตีความรัฐธรรมนูญร่วมกัน.....	128
รัฐธรรมนูญที่ยอมรับอำนาจในการตีความรัฐธรรมนูญของรัฐสภาอย่างกว้าง	
4.1.2.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2489	128
4.1.2.2 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2490.....	130
รัฐธรรมนูญที่ลดอำนาจการตีความรัฐธรรมนูญของรัฐสภา	
4.1.2.3 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2492.....	131
4.1.2.4 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2495.....	132
4.1.2.5 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2511.....	133
4.1.2.6 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517.....	133
4.1.2.7 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521.....	134
4.1.3 ระยะเวลาที่สาม : คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ.....	135
4.1.3.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534.....	135
4.1.3.1.1 อำนาจและหน้าที่ของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ.....	136
(1) อำนาจหน้าที่ที่คล้ายกับที่มีอยู่ในรัฐธรรมนูญฉบับเดิม.....	136
(2) อำนาจหน้าที่ที่บัญญัติให้มีอำนาจใหม่เพิ่มขึ้นมา.....	137
4.1.4 ระยะเวลาที่สี่ : ศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540.....	138

4.1.5 ระยะเวลาที่ห้า : คณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่ง
 ราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2549.....139

4.1.6 ระยะเวลาที่หก : ศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
 พุทธศักราช 2550141

4.2 โครงสร้างของศาลรัฐธรรมนูญ

**ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540
 และตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550142**

4.2.1 องค์ประกอบของศาลรัฐธรรมนูญ.....146

4.2.1.1 ผู้พิพากษาในศาลฎีกา.....147

4.2.1.2 ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด.....149

4.2.1.3 ผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันนิติศาสตร์.....150

4.2.1.4 ผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันรัฐศาสตร์.....152

4.2.2 การสรรหาและแต่งตั้งตุลาการของศาลรัฐธรรมนูญ.....153

4.2.2.1 การสรรหาจากผู้พิพากษาศาลฎีกา.....153

4.2.2.2 การสรรหาจากตุลาการในศาลปกครองสูงสุด.....155

4.2.2.3 การสรรหาจากผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันนิติศาสตร์และสาขาวิชารัฐศาสตร์.....156

4.2.3 วาระการดำรงตำแหน่งของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ.....161

4.2.3.1 เงื่อนไขในการดำรงตำแหน่ง.....161

4.2.3.2 การพ้นจากตำแหน่ง.....161

**4.3 อำนาจและหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร
 ไทย พุทธศักราช 2540 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
 พุทธศักราช 2550.....162**

**บทบัญญัติที่บัญญัติเหมือนกันกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
 พุทธศักราช 2540 และบทบัญญัติที่บัญญัติเพิ่มเติมหรือตัดทอนใน
 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550.....162**

4.3.1 การวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติ
 แห่งกฎหมายและข้อบังคับการประชุมของฝ่ายนิติบัญญัติ
 ก่อนที่จะประกาศใช้บังคับ.....162

4.3.1.1 การพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ
 ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ.....162

4.3.1.2	การพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ของร่างพระราชบัญญัติ.....	164
4.3.1.3	การพิจารณาวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติหรือร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าเป็นร่าง ที่มีหลักการอย่างเดียวกันหรือคล้ายกันกับหลักการ ของร่างที่ต้องยับยั้งไว้หรือไม่.....	165
4.3.1.4	การพิจารณาวินิจฉัยร่างข้อบังคับการประชุมของ ฝ่ายนิติบัญญัติไม่ให้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ.....	166
4.3.2	การวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติ แห่งกฎหมายที่ประกาศใช้บังคับแล้ว.....	167
4.3.2.1	การพิจารณาวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ ศาลจะใช้บังคับแก่คดีขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่.....	167
4.3.2.2	การพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติ แห่งกฎหมายตามและผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นผู้เสนอ.....	168
4.3.2.3	การพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ของบทบัญญัติแห่งกฎหมายตามที่คณะกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นผู้เสนอ.....	169
4.3.2.4	การพิจารณาวินิจฉัยคำร้องของบุคคลซึ่งถูกละเมิด สิทธิและเสรีภาพว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือ แย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่.....	169
4.3.3	การวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของเงื่อนไข การตราพระราชกำหนด.....	170
4.3.4	การวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญกรณีสมาชิก สภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมการ กระทำการใดเพื่อให้ตนมีส่วนโดยตรงหรือโดยอ้อม ในการใช้งบประมาณรายจ่ายหรือไม่.....	171
4.3.5	การวินิจฉัยปัญหาความขัดแย้งเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ ระหว่างรัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญ.....	172
4.3.6	การวินิจฉัยเกี่ยวกับการคุ้มครองหลักประชาธิปไตยภายใน พรรคการเมืองและการปกป้องคุ้มครองการปกครอง	

หรือที่ประธานศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้รักษาการ.....	184
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	186
5.1 บทสรุป.....	186
5.1.1 ปัญหาเกี่ยวกับโครงสร้างของศาลรัฐธรรมนูญ.....	186
5.1.2 ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ.....	191
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	193
5.2.1 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงสร้างและองค์ประกอบของศาลรัฐธรรมนูญ.....	193
5.2.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ.....	195
รายการอ้างอิง.....	198
ภาคผนวก.....	206
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	242